
ЦАРИК Л.П., д.геогр.н., проф.

**ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ КОЛЕКТИВУ
КАФЕДРИ ГЕОЕКОЛОГІЇ...У 2013-2019 РОКАХ ТА
ЗАВДАННЯ НА НАЙБЛИЖЧУ ПЕРСПЕКТИВУ**

Впродовж останніх років (2015-2019) у Тернопільському національному педагогічному університеті проводилось рейтингове оцінювання як індивідуальної роботи викладачів, так і діяльності кафедральних підрозділів. Оцінювання здійснювалось на основі узгодженого і затвердженого вченою радою університету Положення, у якому визначено мету, основні завдання, принципи та механізми реалізації рейтингового оцінювання навчальної, методичної, наукової, організаційної та інноваційної діяльності науково-педагогічних працівників (НПП). Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та Статуту університету. Рейтингове оцінювання науково-педагогічних працівників університету, як форма визначення рівня їх професійної компетентності та ефективності роботи, проводиться за наслідками кожного календарного року.

Основними завданнями рейтингового оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників університету є:

- створення фактографічної інформаційної бази, що всебічно відображає результативність роботи науково-педагогічних працівників;
- приведення діяльності ТНПУ у відповідність до сучасних світових тенденцій розвитку вищої освіти і науки;
- стимулювання науково-педагогічних працівників до удосконалення якості навчальної, наукової та інноваційної діяльності, підвищення рівня їх професіоналізму;
- розвиток творчої ініціативи та підвищення результативності професійної діяльності науково-педагогічних працівників;
- реалізація принципів змагання та здорової конкуренції;

– створення фактографічної інформаційної бази, що всебічно відображає результативність роботи науково-педагогічних працівників, і враховується кафедрами, конкурсними комісіями, ректоратом у прийнятті рішень щодо продовження перебування науково-педагогічного працівника на займаній посаді, переведення його на вищу посаду, присвоєння вченого звання, застосування моральних і матеріальних видів заохочення тощо.

Система визначення рейтингу НПП має ієрархічну структуру: рейтинг факультету базується на рейтингу кафедр, що входять до складу факультету (інституту), а рейтинг кафедр залежить від рейтингу викладачів кафедри з додаванням інших показників, не врахованих у оцінюванні роботи окремих науково-педагогічних працівників кафедри. Початок підрахунку передбачає заповнення анкети щодо кожного НПП відповідно до категорії його посади (професор, доцент, асистент). Усереднений показник рейтингових балів науково-педагогічних працівників кафедри геоєкології... за період з 2015 по 2019 роки представлений в табл 1.

Таблиця 1

Усереднені рейтингові показники діяльності НПП кафедри геоєкології

№ з/п	П.І.Б	Усереднений показник рейтингових балів
1	Царик Л.П.	477,72
2	Грицак Л.Р.*	263,75
3	Лісова Н.О.	239,04
4	Янковська Л.В.*	207,85
5	Чеболда І.Ю.	204,94
6	Барна І.М.	196,68
7	Новицька С.Р.*	194,36
8	Стецько Н.П.	187,26
9	Каплун І.Г.*	142,375

- викладачі, які в окремі роки не брали участі у рейтингуванні

Високі індивідуальні рейтингові показники діяльності науково-педагогічних працівників дозволили кафедрі геоєкології та методики навчання екологічних дисциплін щороку займати високі позиції серед кафедр університету:

2015 рік - **250,3 бали – 3 місце;**

2016 рік - **227,2 бали – 3 місце;**

2017 рік - **190,9 балів – 2 місце;**

2018 рік – **201.1 бали – 3 місце**

2019 рік – **271,6 балів – 3 місце**

Аналіз таблиці 2 демонструє рівень всебічних наукових доробок колективу кафедри і студентів спеціальності 101. Екологія. Зокрема, високою є загальна кількість публікацій у викладачів, яка в останні роки досягла показника у 100 одиниць, що складає 10-12 публікацій на пересічного НППІ. Цей показник необхідно враховувати як середньостатистичний і старатись його досягати кожному з викладачів і аспірантів. Високим є показник студентських публікацій за рахунок публікацій студентів 2-го, 3-го і 4-го курсів, а також магістрантів у матеріалах щорічної наукової конференції викладачів, аспірантів і студентів кафедри геоєкології... (26 публікацій у 2019 році, 20 публікацій у 2018 році, 27 публікацій у 2017 році).

У 2019 році на бакалавраті і в магістратурі навчалось 64 студенти, 26 із яких взяли участь у кафедральній конференції, що склало 41% від потенційно можливих учасників. Бачимо істотний резерв серед студентства до апробації результатів своїх досліджень на наукових форумах.

У загальну кількість публікацій викладачів враховують колективну участь у публікаціях статей, тез. Необхідно збільшувати одноосібні публікації за рахунок навчальних посібників, методичних розробок, практикумів, окремих розділів монографій, матеріалів і тез наукових конференцій тощо.

Впродовж останніх років студенти спеціальності «Екологія» не виборювали призових місць на предметних олімпіадах, всеукраїнських конкурсах наукових робіт.

Таблиця 2

Зведені результати діяльності колективу в період 2013-2019 років

Показники	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Заг. к-сть публікацій (викл/студ)	76/ 16	126 /43	104 /8	113 /45	103 /61	101 /52	107 /47
К-сть публ. у фах. виданнях (катег. А/катег.Б) /, зарубіжних	-/16 /2	-/11 /8	2/15 /5	-/14 /8	-/15 /11	1/11 /13	2/8/ 16
Опубл. моногр./ навч. посібн.	2/11	1/33	1/9	1/13	5/17	3/13	2/16
Захищено канд. дисерт./опонув. дисертацій	1/4	1/4	1/1	-/1	-/2	-/1	-/-
Виконано держбюдж. /госпдоговірних проєктів	-/2	0	2/-	1/-	-/1	-/1	-/-
Участь викл. у наук. конференц. (міжнар./нац.)	13/10	17/10	12/30	12/14	7/11	10/13	11/12
Участь студ. у наук. конф. (міжнар./нац.)	3/18	3/43	2/30	9/25	7/25	5/30	5/24
Кількість публ.(магістр. / студентів)	6/10	5/43	2/6	5/40	5/51	30/22	20/27
Захищено магістр./ диплом. (випуск.) /курс. робіт	5/27/ 76	4/15/ 53	2/13/ 48	7/10/ 72	7/10/ 72	28-/ /34	17/22 /25
Кількість проблемних наук. гуртків / задіяно студентів	7/108	7/72	8/63	9/80	8/78	8/72	8/64

Необхідно предметніше працювати з студентами в процесі підготовки курсових, випускових і магістерських робіт. Потребує перегляду тематика таких робіт, зміщення акцентів на

підготовку робіт прикладного характеру з залученням іноваційних методик.

Проректор з наукової роботи і міжнародного партнерства ставить завдання про налагодження регулярної продуктивної роботи наукових проблемних груп, у яких задіяні курсовики, випускники бакалаврату і магістранти. Необхідно розробити дієві плани роботи таких наукових осередків, у яких прописати заходи і регулярно заслуховувати про хід виконання наукових робіт, інформації про проведені польові і камеральні дослідження, підготовку статей до наукової періодики, настанови наукового керівника щодо застосування методик дослідження, розробку алгоритмів проведення досліджень тощо.

На найближчу перспективу перед колективом поставлені такі завдання:

1. Збільшити кількість студентів, що навчаються на спеціальностях 101. Екологія та 103. Науки про Землю (Гідрологія) мінімум до 65-75 осіб;
2. Забезпечити високу якість освітніх послуг;
3. Збільшити частку студентів, що стажуються за кордоном;
4. Збільшити частку іноземних студентів на спеціальностях кафедри;
5. Підвищити рівень мовної підготовки викладачів (50% викладачів у 2023 році мають викладати предмети іноземною мовою і мати відповідні сертифікати);
6. Щороку публікувати 2 статті (по 1-й статті) у наукових журналах категорії А і категорії Б;
7. Збільшити частку викладачів, що стажуються за кордоном;
8. Викладачам і студентам долучатись до міжнародних наукових програм, внутрішніх госпдоговірних проєктів; Активізувати патентно-ліцензійну діяльність;
9. Щороку надсилати від кафедри по одній студентській науковій роботі на Всеукраїнські конкурси з екології, економіки природокористування та підготувати 2-3-х учасників на студентські предметні олімпіади (з екології, біоекології, економіки природокористування);

-
10. Залучати спецфонди до фінансування науково-дослідницьких проєктів в межах індивідуальних наукових тематик викладачів кафедри;
 11. Регулярно (раз на місяць) проводити робочі зустрічі за результатами польових досліджень, слухання курсових, випускових і магістерських робіт з членами наукових проблемних груп.
 12. Розробити у 2020 році план-проєкт колективного монографічного дослідження на тему «Шляхи адаптації природно-господарських систем до глобальних і регіональних кліматичних змін» і розпочати його поетапну реалізацію.
 13. Провести захисти докторської (доц. Грицак Л.Р.) і кандидатської (асп. Кузик І.Р.) дисертацій з опублікуванням авторських монографій.

Література:

1. Царик Л.П. Про роль і місце кафедри геоекології у системі науково-дослідницької роботи Тернопільського університету та рейтингового оцінювання/– Тернопіль: СМП «Тайп», 2017. – С. 3-11.
2. Царик Л. Про підсумки роботи кафедри над п'ятирічною науково-дослідною темою/ Матеріали наукової конфер. кафедри геоекології ...за 2017 р. – Тернопіль: СМП «Тайп», 2017. – С. 4-8.
3. Царик Л.П. Роль кафедри геоекології ТНПУ у реалізації стратегічних завдань розвитку екологічної освіти і науки/ Міждисциплінарні інтеграційні процеси у системі географічної та екологічної науки: матеріали міжнародної наук.-практ. конф. присвяченої 25-річчю відкриття спеціальності «Екологія» у Тернопільському національному педагогічному університеті ім. В. Гнатюка (7-8 травня 2019 р.) // наук. ред. Л.П. Царик, М.Я. Сивий, А.В. Кузишин, Я.О. Мариняк. – Тернопіль: СМП «Тайп», 2019. – С. 5-10.